3365

Ambassadeur te Washington (Van Roijen) aan minister van Buitenlandse Zaken (Beyen) en minister zonder portefeuille (Luns), 5 dec. 1952

Ik lunchte heden met de Heer Bonsal, waardoor ik gelegenheid tot een vertrouwelijk gesprek. Hoewel Bonsal uiteraard wist, dat De Beus mij had ingelicht over het gesprek betreffende Nieuw-Guinea (zie mijn brief 2309), concentreerde Bonsal ditmaal zijn beschouwingen niet op bepaald specifiek punt, maar meer in het algemeen op wat hij kenmerkte als de verslechtering van de verhouding tussen Nederland en Indonesië in de laatste maanden. Dit gaf mij een opening om te betogen, dat, indien er van een deterioratie sprake was, deze moest worden toegeschreven aan politiek opportunisme van bepaalde leidende Indonesische politici, die, teneinde de aandacht van andere netelige problemen af te leiden en zich een goedkope populariteit te verwerven, Nederland en de Nederlanders tot zondebok trachtten te maken. De kwestie Nieuw-Guinea, die te pas en te onpas in het geding wordt gebracht, is slechts symptomatisch van deze opportunistische instelling. Bestond de kwestie Nieuw-Guinea niet, dan zou gegeven deze mentaliteit al spoedig een andere aaneleiding gevonden worden om de Nederlanders zwak te maken. Bonsal zei daarop 'so you regard this New-Guinea issue in a certain sense as a buffer' en bleek deze zienswijze niet zonder meer te verwerpen. Hij verklaarde te hopen, dat na de komende verkiezingen een meer bezadigd inzicht en instelling in politieke kringen in Indonesië de overhand zou behalen. Uit alles, wat Bonsal zei, bleek, dat hij de zienswijze huldigt, dat Indonesië (onvoorziene politieke of economische ontwikkelingen buiten beschouwing gelaten) een mogendheid in Azië zal worden, weliswaar niet van de eerste rang zoals India, maar toch 'a good second' en invloedrijk in de volkerengemeenschap. Hoewel toegevende, dat Sukarno uitgesproken opportunistische eigenschappen vertoont, was hij niettemin onder de indruk gekomen van het gezag, dat de President alom in Indonesië geniet en was zijn oordeel over het gehalte van een groot aantal der andere leidende persoonlijkheden in Indonesië bijzonder gunstig. Als grote problemen ziet Bonsal: het nog steeds geringe aantal Indonesische leiders van formaat en de moeilijkheden, welke een opleiding van nieuwe topfiguren op korte termijn in de weg staan. Mijn zegsman verklaarde meer dan ooit overtuigd te zijn van de noodzakelijkheid, dat Indonesië in de koude oorlog aan de kant van het Westen zal staan en bereid zal zijn de helpende hand van de Verenigde Staten te aanvaarden. Om dit doel te bereiken zijn de Nederlanders, volgens Bonsal, het beste in staat om als bemiddelaars op te treden. Hun medewerking is voor de USA vrijwel onmisbaar. Naar mijn overtuiging vertegenwoordigt hetgeen Bonsal over de rol van Nederland en van Nederlanders in Indonesië zei algemeen de overtuiging van de Amerikaanse Regering. Ik heb geen reden om aan te nemen, dat de nieuwe administratie hierover anders zal denken. Integendeel, uit mijn vroegere gesprekken met Dulles is mij telkens gebleken, dat ook deze meent, dat het in het welbegrepen eigen belang van de USA is, dat Nederland een belangrijke politieke en economische rol in Indonesië blijft spelen. Na het optreden van de nieuwe Staatssecretaris en zijn onmiddellijke medewerkers zal het uiteraard nodig zijn om opnieuw op verschillend niveau het Nederlandse standpunt inzake Indonesië in het algemeen en Nieuw-Guinea in het bijzonder uiteen te zetten.

Kenmerk: Van Roijen 269.
© NA, archief Minkol., codetel. 195214
http://resources.huygens.knaw.nl/indonesischebetrekkingen1945-1969/Nederlands-indonesischeBetrekkingen1950-1963/Document/18812